Concept plan van aanpak – Orweja terug naar de rasverenigingen

Versie 1.3.3 07102026

Samenvatting

Met dit plan halen we Orweja terug naar de rasverenigingen, en dat kan zonder de stichting op te blazen. De rasverenigingen krijgen vaste zetels in de Beleidscommissie (BCO) en in de Technische Commissie (TCO). Beide commissies krijgen een echt mandaat. En de rasverenigingen krijgen twee zetels in het bestuur. De volgorde waarin we dit willen organiseren is een bewuste keuze: eerst regelen wat vandaag al kan via de reglementen die de statuten toch al voorschrijven, daarna vastleggen in de statuten zelf.
In dit rapport is de rol van rasgroep 7/8 het uitgangspunt en wij erkennen dat ook andere organisaties evenementen organiseren onder de vlag van ORWEJA.

In zes punten komt het hierop neer.

1. **Het bestuur gaat van 5 naar 7 leden**. Naast de twee zetels van de Jagersvereniging en de twee van de Raad van Beheer komen er twee voor rasgroep 7/8, met een onafhankelijke voorzitter erboven. Daar is een statutenwijziging voor nodig, en die kunnen alleen JV en RvB samen doorvoeren (art. 13.1).
2. **De BCO wordt het beleidsorgaan van de achterban**. De rasverenigingen uit rasgroep 7/8 kiezen 4 afgevaardigden voor de meerderheid van de zetels; overige rasverenigingen (zweethonden, teckels, terriërs) en andere organisaties die evenementen organiseren onder de vlag van ORWEJA, kiezen afgevaardigden voor 3 zetels . Legt het bestuur een BCO-advies naast zich neer, dan gebeurt dat gemotiveerd en openbaar. Op een vaste lijst onderwerpen kan het bestuur bovendien niet zonder instemming van de BCO.
3. **De TCO blijft vakinhoudelijk, maar de deur gaat open.** Leden zitten in de TCO op basis van deskundigheid. De rasverenigingen krijgen via de rasgroepen wel per discipline het recht om voor te dragen, en bij reglementswijzigingen worden de betrokken rasgroepen verplicht geraadpleegd.
4. **Het mandaat regelen we via de reglementen die de statuten voorschrijven.** Artikel 10 verplicht het bestuur om een reglement voor de BCO en een reglement voor de TCO vast te stellen. In zijn brief van 20 september 2026 meldt het bestuur dat die reglementen inmiddels zijn vastgesteld. Gepubliceerd zijn ze niet. Eerste stap is dus: opvragen. Daarna sturen we een wijzigingsvoorstel in. Ook die route vraagt geen notaris, wel een unaniem en voltallig bestuur.
5. **Eén gesprekspartner.** Rasgroep 7/8 en andere betrokken rasgroepen zijn gesprekspartner voor het bestuur en vult de zetels in, houdt de achterban op de hoogte en spreekt met één stem richting bestuur, JV en RvB.
6. Via een statutenwijziging wordt een **Raad van Toezicht benoemd** die het bestuur controleert

Wat vragen we daarvoor? Van het Orweja-bestuur dat het beide reglementen vóór 1 januari 2027 vaststelt. Van JV en RvB een statutenwijziging in de eerste helft van 2027. En van de rasverenigingen zelf een gezamenlijke structuur en een gezamenlijk standpunt, ruim vóór de deadline van 1 januari 2027 die de RvB is gesteld.

Dit plan zit tussen twee andere voorstellen in: de brief van tien rasverenigingen, die een 'Vereniging Orweja' met volledige zeggenschap willen, en het initiatief Orweja Vooruit, dat inzet op een onafhankelijk bestuur met een brede participatiecommissie. Beide komen in de analyse terug. Verder is het werkgroepadvies uit 2020 ons basisdocument en die werkgroep heeft destijds heel bewust voor een stichting ~~koos~~ gekozen en niet voor een vereniging. Het

SIRA-advies uit 2022, waarop de founders de stichting hebben gebouwd, koos ook hiervoor. Dit plan blijft daarom binnen de stichting en gebruikt het SIRA-advies waar het kan als steun in de rug.

Analyse: waar staan we

De statuten van 2024 leggen het volledige mandaat voor beleid en besluitvorming bij de Jagersvereniging en de Raad van Beheer. De rasverenigingen komen er simpelweg niet in voor. Daar zit het probleem, en daar zit ook de oplossing.

Wat de statuten zeggen (oprichtingsakte 3 oktober 2024)

Onderwerp	Regeling	Artikel
Bestuur	5 leden: JV benoemt 2, RvB benoemt 2, voorzitter gezamenlijk op bindende voordracht van de 4 anderen	5.1, 5.2
Bestuurder en commissie	Een bestuurder mag niet in BCO of TCO zitten	5.9
Bevoegdheid	Bestuur heeft alle taken die niet aan anderen zijn toegekend; beleid en financiën liggen dus bij het bestuur	6.2
BCO	Belast met beleidsvorming en voorbereiding van bestuursbesluiten over rastypische eigenschappen en jachtkwaliteiten; oneven aantal leden, vast te stellen door JV en RvB samen; voorzitter benoemd door bestuur	10.1, 10.2
TCO	Ontwerpt en actualiseert wedstrijdreglementen, bestuur stelt vast; verantwoordelijk voor techniek, kwaliteit en keurmeestersopleiding; voorzitter benoemd door bestuur	10.4, 10.5
Reglementen BCO en TCO	Bestuur moet per commissie een reglement vaststellen met benoeming, taken en bevoegdheden; alleen unaniem, in een voltallige vergadering, zonder vacature	10.3, 10.6
Andere commissies	Bestuur mag extra commissies of werkgroepen instellen met eigen reglement	10.7

Onderwerp	Regeling	Artikel
Financiën	Jaarrekening, begroting en meerjarenplan gaan alleen 'ter kennisneming' naar JV en RvB; geen openbaarheid	9.6
Doelgroep	Diensten uitsluitend aan wie direct of indirect lid is van JV en/of RvB	3.4
Statutenwijziging	Alleen JV en RvB gezamenlijk, al dan niet op voorstel van het bestuur; bestuursvoorstel vereist unanimiteit en voltalligheid	13.1, 13.2
Ontbinding	Alleen JV en RvB gezamenlijk; batig saldo naar JV en RvB	14.1, 14.6

Twee zaken springen eruit. Om te beginnen de reglementen die artikel 10 voorschrijft. Op orweja.nl staan ze niet en de commissies kenden ze tot voor kort niet. Het bestuur schrijft op 20 september 2026 dat ze inmiddels zijn vastgesteld, zonder de tekst mee te sturen. Of die reglementen iets zeggen over benoeming, achterban en bevoegdheden, weten we dus niet, en dat moeten we als eerste boven tafel krijgen. Daarnaast maakt artikel 5.9 het onmogelijk dat een voorzitter van de BCO of TCO tegelijk bestuurder is. Het model van de werkgroep uit 2020, met de commissievoorzitters in het bestuur, kan dus niet zonder statutenwijziging.

Orweja Het bestuur is sinds september weer voltallig: Jan Peter Spierenburg (voorzitter), Laurens Hoedemaker (vicevoorzitter, en tevens directeur van de Jagersvereniging), Annelies van Beersum (secretaris), Math Dohmen (penningmeester) en Jantine Veldhuyzen (algemeen bestuurslid). De website liep hier nog op achter en vermeldde de voorzitterszetel als vacant, terwijl het bericht ORWEJA-bestuur weer compleet van 18 augustus 2026 en de brief van 20 september het tegendeel laten zien. Dat doet ertoe, want alleen een voltallig bestuur kan een reglement vaststellen of een statutenvoorstel doen. Het bestuur werkt nu met portefeuilles: Van Beersum heeft de rasverenigingen, Veldhuyzen reglementen en opleidingen, Hoedemaker beleid en organiserende instanties, Dohmen financiën. De BCO telt 9 leden onder voorzitter Johan Folmer, de TCO eveneens 9 leden onder voorzitter Henk Slijkhuis. Bij geen van beide is een reglement of taakomschrijving te vinden, en nergens staat namens wie de leden er zitten. In de bestuurscommunicatie van 31 juli omschrijft het bestuur het afgewezen voorstel van 30 juni als een wijziging van de voorrangsregeling; het was het eerste commissievoorstel dat sinds de oprichting is afgewezen.

Orweja Vooruit. Dit initiatief wordt gedragen door negen mensen. Vijf van hen zitten in de BCO (Folmer, Van den Berg, Busz, Van Rijsbergen, Van Steen), twee in de TCO (Beukema, Starink). In de kern is het dus een initiatief van de commissies. Wat stellen ze voor? Het zittende bestuur maakt plaats voor vijf onafhankelijke bestuurders. Een Raad van Toezicht benoemt en controleert dat bestuur. Een Participatiecommissie van 11 tot 15 mensen (deelnemers, organisatoren, keurmeesters, regio's, rasgroepen, disciplines) krijgt zwaarwegend adviesrecht, waarbij het bestuur moet uitleggen als het afwijkt. Verder willen ze volledige financiële openbaarheid, een donateursbijdrage die van € 100 naar € 75 gaat, en organisatoren die zelf hun voorrangsregeling bepalen. Reageren kan tot 25 september 2026. **Let wel: in dit model krijgen de**

Rasverenigingen geen eigen zetels. 'Rasgroepen' zijn één van de zes geledingen in de participatiecommissie.
Dat verschil moeten we benoemen.

Brief 'Doorontwikkeling Stichting ORWEJA', 20 september 2026. Op dezelfde dag dat dit plan is geschreven, heeft het bestuur een pakket maatregelen aangekondigd. Het erkent dat de openbare werving van commissieleden bij de oprichting door tijdgebrek nooit is uitgevoerd, dat de zittende commissieleden één op één zijn overgenomen, en dat rollen en overleglijnen met het veld onvoldoende zijn uitgewerkt. BCO en TCO zouden een gesprek daarover hebben geweigerd, of alleen onder voorwaarden hebben toegezegd. Het bestuur voert de maatregelen nu zelf in, zonder tijdpad.

De maatregelen die voor ons van belang zijn: de reglementen voor BCO en TCO zijn vastgesteld; alle commissiezetels behalve de voorzitters worden opengesteld met een functieprofiel, waarop iedereen kan solliciteren, al dan niet op voordracht van een vereniging; de RJC verdwijnt uit de BCO en maakt plaats voor organiserende instanties uit Noord, Midden, Zuid en West; in de BCO blijft plaats voor een afvaardiging van staande honden, retrievers, spaniels en zweet- en dashonden, geworven na openbare kandidaatstelling en benoemd door het bestuur; in de TCO komen keurmeesters uit vier disciplines, een afgevaardigde van de gedelegeerden en een afvaardiging van voorjagers; onder de BCO-voorzitter komt een werkgroep rasgroep 7/8 met een evenredige verdeling van de rassen; ingrijpende besluiten gaan vier weken ter inzage, met de mogelijkheid een zienswijze in te dienen, te beginnen met het beleidsplan. En een zin die alles zegt: commissieleden hebben geen bindend mandaat van hun achterban.

Wat betekent dat voor dit plan? Drie dingen. Het bestuur beweegt onze kant op waar het gaat om openbaarheid, functieprofielen, terinzagelegging en een eigen plek voor de rasgroepen. Dat kunnen we gebruiken en moeten we ook benoemen. Tegelijk kiest het bestuur voor precies het omgekeerde van wat wij willen: leden worden door het bestuur benoemd, niet door de achterban gekozen, en ze vertegenwoordigen formeel niemand. De rasverenigingen krijgen een werkgroep die 'geraadpleegd kan worden', geen zetel met stem. En de RJC verdwijnt uit de BCO, wat de positie van de Jagersvereniging binnen Orweja verandert zonder dat de statuten daarover iets zeggen. Het argument dat de reglementen niet bestaan, vervalt; daarvoor in de plaats komt de vraag wat erin staat en wie ze mag wijzigen.

Het SIRA-advies (juni 2022): wat het steunt en waar het wringt

De stichting van 2024 is gebouwd op het advies van Sira Consulting. Alleen de samenvatting van juni 2022 is beschikbaar; het volledige rapport is nooit gepubliceerd. Toch is die samenvatting belangrijk, omdat JV en RvB er hun besluit op hebben gebaseerd en omdat het bestuur er in de brief van 20 september 2026 opnieuw naar verwijst. Wie het plan tegen het SIRA-advies legt, ziet vooral steun, en op twee punten een echt verschil.

Eerst de aanpak. SIRA heeft alle stakeholders gehoord via dialoog- en verdiepingssessies en een uitgebreide enquête, en schrijft dat missie, visie en kerntaken 'breed gedragen worden door alle partijen'. Het participatieve karakter was dus het fundament. De missie die daaruit kwam, is letterlijk overgenomen in artikel 10.1 van de statuten als taak van de BCO: het bewaken en bevorderen van de rastypische jachteigenschappen en jachtkwaliteiten van jachthonden. Rastypisch is het woord. Wie daar over gaat, zijn de rasverenigingen. Dat SIRA dat als kern van Orweja benoemt en de statuten de rasverenigingen vervolgens nergens noemen, is het gat waar dit plan in springt.

Dan de acht uitgangspunten van SIRA, naast wat dit plan doet.

SIRA-uitgangspunt (2022)	Wat dit plan doet	Steunt of verschilt
1. Samenwerken vanuit het gezamenlijk belang van Jagersvereniging en Raad van Beheer, verankerd in de structuur	JV en RvB blijven statutenhouder en houden elk twee bestuurszetels; rasverenigingen komen erbij als derde partij	Verschilt. SIRA noemt twee partijen, dit plan drie. Ons argument: de missie gaat over rastypische eigenschappen, en die zijn van de rasverenigingen
2. Platte, overzichtelijke structuur met korte lijnen: duidelijk welke commissie waarover gaat	Drie organen met vaste taken, voorzittersoverleg, beleidsoverleg, besluitenlijst binnen twee weken	Steunt. De huidige onduidelijkheid over rollen is precies wat het bestuur op 20 september zelf erkent
3. Een stichting als organisatievorm, met een bestuur dat verantwoordelijk is voor het doel	Blijft een stichting; geen vereniging	Steunt. Hier wijkt de brief van de tien rasverenigingen af van SIRA, dit plan niet
4. Besluitvoorbereiding door specialisten, besluitvorming door het bestuur dat toetst aan het doel	Bestuur beslist; TCO bereidt technisch voor, BCO beleidsmatig; bestuur toetst marginaal en wijkt alleen gemotiveerd af; BCO heeft instemmingsrecht op een korte lijst	Grotendeels steun, op één punt verschil. 'Toetsen aan het doel' is marginale toetsing, geen inhoudelijk overdoen. Dat is wat wij in het reglement vastleggen. Het instemmingsrecht gaat verder dan SIRA; dat moeten we eerlijk benoemen
5. Zittingstermijn van 3 jaar, maximaal twee keer met 1 jaar te verlengen, vertrek tijdig aankondigen	Overgenomen voor BCO, TCO en de bestuurszetels van de rasverenigingen; rooster van aftreden in het reglement	Steunt. Dit ontbrak nog in het plan en is nu toegevoegd
6. Structuur die past bij vrijwilligers; werkgroepen zijn tijdelijk en gericht op één taak	Rasgroepen zijn een orgaan, geen werkgroep; werkgroepen alleen tijdelijk, bijvoorbeeld voor een supplement Houdt geen rekening met anderen die evenementen organiseren onder de vlag van ORWEJA	Steunt ons, verschilt van het bestuur. Het bestuur richt op 20 september vier vaste werkgroepen in en parkeert de rasgroepen daarin. SIRA bedoelde werkgroepen als tijdelijk hulpmiddel, niet als vervanging van zeggenschap
7. Capaciteit van het bedrijfsbureau versterken; de organisatie leunt te zwaar op één persoon	Buiten de scope van dit plan; wel randvoorwaarde voor de communicatieplicht	Steunt. Een besluitenlijst binnen twee weken en een consultatie van vier weken vragen een bureau dat dat aankan

SIRA-uitgangspunt (2022)	Wat dit plan doet	Steunt of verschilt
8. Transparant financieel toezicht, gedragen door alle respondenten	Begroting, jaarrekening, reserves en tarieven openbaar; informatierecht BCO	Steunt. De statuten (art. 9.6) hebben dit teruggebracht tot 'ter kennisneming aan JV en RvB'. Dat is minder dan SIRA vroeg

Twee dingen uit de samenvatting verdienen nog aparte aandacht. SIRA noemt 'interne communicatie en feedback' als kerntaak nummer zes van Orweja, naast reglementen, keurmeesters en kwaliteitscontrole. Een kerntaak is geen gunst. Dat is het sterkste argument voor de communicatieplicht die dit plan in beide reglementen wil vastleggen. En SIRA schrijft dat er 'diverse aandachtspunten' uit de gesprekken zijn gekomen die buiten de opdracht vielen en aan de nieuwe organisatie zijn meegegeven. Welke dat zijn, weten we niet. Vraag ze op, samen met de reglementen. De kans is groot dat de positie van de rasverenigingen daar al in 2022 bij stond.

De conclusie is niet dat SIRA ons gelijk geeft. SIRA koos voor twee eigenaren en een bestuur dat beslist, en dat staat in de statuten. Wat SIRA ook koos, is participatie, transparantie, korte lijnen en een missie die om rastypische kwaliteit draait. Van die tweede helft is bij de vertaling naar de statuten weinig overgebleven. Dit plan haalt die helft terug.

Sturingsmodel
De verschillende stukken van Orweja zelf, waaronder de bestuursbrief van 20 september 2026, de brief van de tien rasverenigingen, de discussie binnen de werkgroep van Rasgroep 7/8 over het functioneren van Orweja en het advies van 24 juli 2020 gaan elk uit van een ander sturingsmodel.
Noot: In deze rapportage is de rol van rasgroep 7/8 het uitgangspunt en wij erkennen ook organisaties die evenementen organiseren onder de vlag van ORWEJA en wellicht een zetel in het bestuur (moeten) krijgen.
In dat geval moet nader besproken worden of en hoe de zetelverdeling moet plaatsvinden.

De modellen naast elkaar

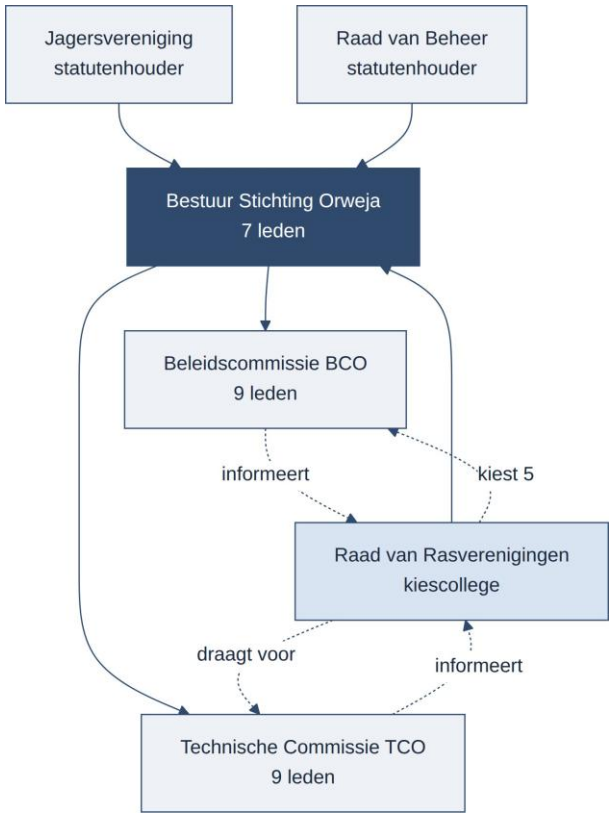
	Stichting nu (2024)	Werkgroep 2020	Orweja Vooruit	Brief 10 rasverenigingen	Dit plan
Rechtsvorm	Stichting	Stichting	Stichting	Vereniging	Stichting
Bestuur	5, allen door JV/RvB	7, 4 uit eigen organen	5 onafhankelijk	Gekozen door leden	7: 2 JV, 2 RvB, 2 rasverenigingen, 1 onafhankelijk voorzitter
Positie rasverenigingen	Geen	Via Adviesraad en sectoren	Eén van zes geledingen	Volledige zeggenschap	Zetels in bestuur, BCO en TCO

Toezicht	Geen	RvT (JV + RvB)	RvT	ALV	JV en RvB als statutenhouder, later eventueel RvT

	Stichting nu (2024)	Werkgroep 2020	Orweja Vooruit	Brief 10 rasverenigingen	Dit plan
Mandaat commissies	Advies, niet uitgewerkt	In reglement	Zwaarwegend advies, pas toe of leg uit	n.v.t.	Reglement met adviesrecht, instemmingsrecht en pas toe of leg uit
Wie moet instemmen	—	JV, RvB	JV, RvB, huidig bestuur	RvB (en JV)	Bestuur (reglementen), JV en RvB (statuten)

Basisprincipes van de nieuwe structuur

Orweja blijft een stichting van JV en RvB. Wat verandert, is dat rasgroep 7/8 en andere betrokken rasgroepen in alle drie de organen een vaste plek krijgen. De verdeling hieronder is een voorstel waar we over kunnen praten. Over de principes valt niet te onderhandelen, over de aantallen wel. De samenstellers erkennen dat ook andere organisaties evenementen organiseren onder de vlag van ORWEJA en wellicht een zetel (moeten) krijgen.

Bestuur: van 5 naar 7

Zetel	Benoemd door	Nu	Voorstel
Voorzitter	JV en RvB gezamenlijk, op bindende voordracht van de overige bestuurders	1	1, onafhankelijk: geen bestuurs- of directiefunctie bij JV, RvB of een rasvereniging
Jagersvereniging	Jagersvereniging	2	2
Raad van Beheer	Raad van Beheer	2	2
Rasverenigingen via de rasgroepen	Rasgroep 7/8 en andere betrokken rasgroepen, bindende voordracht aan JV en RvB	0	2: uit-rasgroep 7/8

Bij staking van stemmen geeft de voorzitter de doorslag; dat staat nu al in artikel 7.10. Met 2-2-2 en een onafhankelijke voorzitter kan geen enkele partij op eigen houtje besluiten, en kan ook geen partij door de twee andere worden weggestemd zonder dat de voorzitter meegaat. Het profiel 'onafhankelijk' geldt alleen voor de voorzitter. Voor de gewone zetels blijft een constructie zoals nu, met de directeur van een founder als bestuurslid, dus mogelijk.
In het geval dat wordt besloten om een bestuurszetel toe te kennen aan "andere organisaties" die evenementen organiseren onder de vlag van ORWEJA, dan zullen de verhoudingen opnieuw moeten worden beoordeeld in het licht van wat hierboven is beschreven.

BCO: beleidsorgaan met mandaat

Zetels	Gekozen door	Profiel
4	Rasverenigingen rasgroep 7/8	Bestuurslid of afgevaardigde van een rasvereniging
1	overige rasverenigingen (zweethonden, teckels, terriërs) en andere organisaties	Idem
2	Jagersvereniging (RJC)	Jachthondencommissaris
1	Raad van Beheer	Kennis van fokkerij en kynologisch reglement
1	Voorzitter, benoemd door bestuur op voordracht van de BCO zelf	Onafhankelijk voorzitter, geen stem in eigen achterban

De verdeling tussen rasgroep 7/8 en de overige groepen volgt de sectorindeling uit het werkgroepadvies (retrievers, spaniels, dashonden/zweethonden/terriërs, staande honden). Die verdeling stellen we samen met de rasverenigingen vast. Het aantal proeven en deelnemers per discipline is daarbij een eerlijker maatstaf dan het aantal verenigingen.
Eén kanttekening bij de twee zetels voor de Jagersvereniging. Het bestuur haalt de RJC uit de BCO omdat de jachthondencommissarissen hun functie hebben neergelegd, en zet er organiserende instanties per regio voor in de plaats. Dat is geen gekke gedachte: de organiserende verenigingen dragen de proeven. Wij houden de JV-zetels in het voorstel, omdat de Jagersvereniging statutair mede-eigenaar is en de RJC weer bemand kan worden. Maar als de RJC leeg blijft, kunnen die twee zetels naar de organiserende instanties gaan. Dat is een onderhandelpunt, geen principe.

In het reglement BCO leggen we het volgende mandaat vast.

1. **Adviesrecht, gevraagd en ongevraagd**, over alles wat het wedstrijdwezen raakt. Wijkt het bestuur af, dan alleen met een schriftelijke motivering naar de BCO en de betrokken (ras)groepen: pas toe of leg uit.
2. **Instemmingsrecht op een limitatieve lijst**. Daarop staan het meerjarenbeleidsplan, de tarieven en inschrijfgelden, de voorrangsregeling, de erkenning en intrekking van organiserende verenigingen, en wijzigingen van het reglement BCO zelf.
3. **Initiatiefrecht.** De BCO kan onderwerpen op de bestuursagenda zetten en het bestuur behandelt ze binnen twee vergaderingen.
4. **Informatierecht**. Begroting, jaarrekening, bestuursbesluiten en de agenda van het bestuur gaan standaard naar de BCO.
5. **Communicatieplicht.** De BCO informeert na elke vergadering de (ras)groepen en organiseert minstens twee keer per jaar een achterbanoverleg.

TCO: vakinhoudelijk, met open deur

Zetels	Voordracht door	Profiel
4	Rasverenigingen rasgroep 7/8	Keurmeester veldwedstrijden staande honden of working tests van die disciplines
1	Rasverenigingen overige rasgroepen en andere organisaties	Keurmeester veldwedstrijden of working tests van die disciplines
2	Jagersvereniging (RJC)	Keurmeester jachthondenproeven
1	Zittende keurmeesterskorps	Keurmeester, gekozen door en uit de keurmeesters
1	Voorzitter, benoemd door bestuur op voordracht van de TCO zelf	Keurmeester met bestuurlijke ervaring

Bij de TCO staat deskundigheid voorop. Elk lid is keurmeester, precies zoals het werkgroepadvies dat ook eiste voor FTC en CJP. De rasverenigingen dragen voor en het bestuur benoemt; een voordracht afwijzen kan alleen met een motivering.

In het reglement TCO leggen we het volgende mandaat vast.

1. **Vaststellingsrecht op de technische inhoud** van reglementen en supplementen. Het bestuur toetst uitsluitend op financiën, juridische houdbaarheid en strijd met het Kynologisch Reglement. Keurt het af, dan gaat het stuk met motivering terug.
- **Consultatieplicht**. Een wijziging van een rasgroepsupplement (AVR, OWT, OSWT) gaat vóór vaststelling voor commentaar naar de rasverenigingen van die rasgroep, die daar minimaal vier weken voor krijgen.
2. **Keurmeestersbeleid**. Opleiding, examinering, bijscholing en functioneringsgesprekken liggen bij de TCO. Het bestuur benoemt en schrapt keurmeesters, maar alleen op bindende voordracht van de TCO.
3. **Communicatieplicht.** Conceptreglementen en besluiten worden op orweja.nl gepubliceerd, en eens per jaar legt de TCO verantwoording af aan de rasgroepen en het keurmeesterskorps.

Borging: hoe de rasverenigingen grip houden op TCO-reglementen

De vraag die hier steeds terugkomt: de TCO ontwerpt de reglementen, maar wat kunnen de rasverenigingen daar dan nog van vinden? In het huidige model niets. De TCO stelt op, het bestuur stelt vast, en de rasvereniging leest het resultaat op orweja.nl. In dit plan zit de borging op vier plekken, en die grijpen in elkaar.

Aan de voorkant: wie er zit. Vijf van de negen TCO-leden worden voorgedragen door de rasverenigingen van hun rasgroep. Een wijziging van het supplement staande honden wordt dus geschreven door keurmeesters die door de verenigingen van rasgroep 7/8 zijn voorgedragen en die daar jaarlijks verantwoording over afleggen.

Tijdens het proces: de consultatie. Elk concept van een rasgroepsupplement gaat vóór vaststelling minimaal vier weken naar de rasverenigingen van die rasgroep. Dat is geen vrijblijvend 'ter inzage'. De TCO verwerkt de reacties in een reactienota die met het concept naar het bestuur gaat. Wat niet is overgenomen, staat daar met reden bij. Het bestuur mag een concept zonder reactienota niet vaststellen. Het bestuur heeft in zijn brief van 20 september zelf een terinzagelegging van vier weken aangekondigd; wij leggen dat vast in het reglement, zodat het niet afhangt van de goede wil van het moment.

Bij bezwaar: de BCO als tweede ring. Blijft een rasgroep het na de consultatie oneens met een wijziging die haar ras raakt, dan kan de rasgroep het onderwerp bij de BCO agenderen. De BCO, waarin de rasverenigingen de meerderheid hebben, brengt dan een advies uit over de beleidsmatige kant: raakt de wijziging de rastypische eigenschappen of jachtkwaliteiten, en is dat wenselijk? Dat is precies de taak die artikel 10.1 aan de BCO geeft. Het bestuur stelt niet vast voordat dat advies er ligt, en wijkt er alleen gemotiveerd en openbaar van af. De TCO houdt zo het technische woord, de BCO het beleidsmatige, en de rasverenigingen zitten in beide.

Achteraf: de verantwoording. Eens per jaar legt de TCO verantwoording af aan de rasgroepen en het keurmeesterskorps: welke wijzigingen zijn doorgevoerd, welke reacties zijn ontvangen, wat is ermee gedaan. Voorgedragen leden die hun achterban niet hebben betrokken, worden niet opnieuw voorgedragen.

Belangrijk is wat we níet doen. De rasverenigingen krijgen geen veto op technische reglementen. Een supplement moet werkbaar zijn voor keurmeesters en organisatoren, en niet elk ras heeft dezelfde belangen. Wat de rasverenigingen wel krijgen, is de zekerheid dat er niets over hun ras wordt vastgesteld zonder dat zij het concept hebben gezien, erop hebben kunnen reageren, en een antwoord hebben gekregen.

Rasgroepen:
Elke rasvereniging die de Raad van Beheer erkent, heeft één zetel en één stem in een rasgroep. De betrokken rasgroep kiest per rasgroep de BCO-leden, draagt de TCO-leden voor, doet de bindende voordracht voor de twee bestuurszetels en is het adres waar BCO en TCO hun achterban bereiken. De rasgroepen komen minstens twee keer per jaar bij elkaar. Wat een 'erkende rasvereniging' is, moet scherp staan: lid van de RvB, en organisator of belanghebbende bij minimaal één Orweja-discipline. Rasgroep 7/8 erkent dat ook andere organisaties evenementen organiseren onder de vlag van ORWEJA en wellicht een zetel (moeten) krijgen.

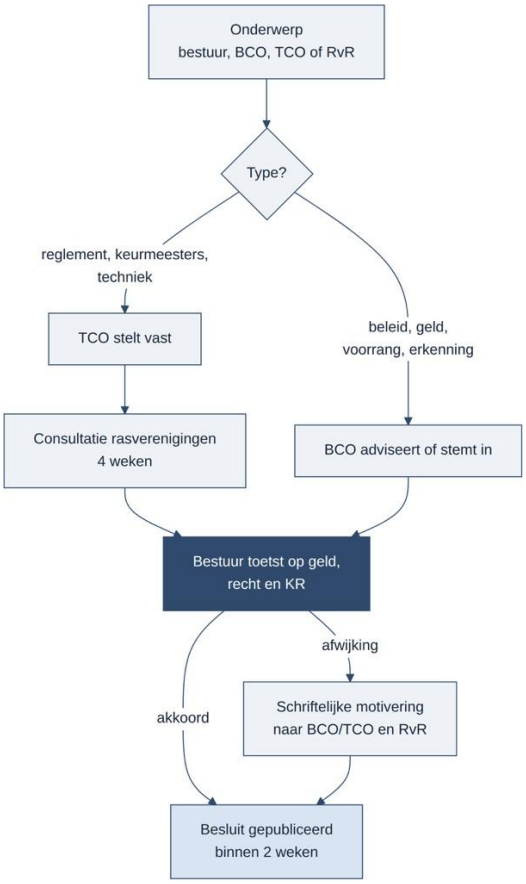
Zittingstermijnen.

Voor BCO, TCO en de bestuurszetels van de rasverenigingen geldt de termijn die SIRA in 2022 adviseerde: drie jaar, maximaal twee keer met een jaar te verlengen. Het reglement bevat een rooster van aftreden, zodat niet alle zetels tegelijk vrijvallen, en leden kondigen hun vertrek minimaal een half jaar van tevoren aan. Voor de gewone bestuurszetels gelden de drie jaar uit artikel 5.1 al.

Hoe bestuur, BCO en TCO samenwerken

Het principe is eenvoudig. Het bestuur bestuurt, de BCO bepaalt mee wat het beleid is, de TCO bepaalt hoe het technisch werkt, en alles wat wordt besloten is binnen twee weken bekend bij de achterban. De crisis van afgelopen zomer kon ontstaan omdat geen van die vier dingen ergens is vastgelegd.

Besluitvorming

Het formele besluit blijft bij het bestuur; statutair kan dat ook niet anders (art. 6.1 en 6.2). Het verschil met nu zit in drie dingen. De commissies weten vooraf welke onderwerpen van hen zijn. Het bestuur kan alleen gemotiveerd en openbaar afwijken. En op de instemmingslijst kan het bestuur niet om de BCO heen.

Vaste overleggen

Overleg	Wie	Frequentie	Doel
Bestuursvergadering	Bestuur, ambtelijk secretaris; voorzitters BCO en TCO als vaste adviseurs met spreekrecht	Minimaal 4 keer per jaar (art. 7.1), in de praktijk 6	Besluiten; commissievoorzitters horen het uit de eerste hand
Beleidsoverleg	Bestuur, BCO, TCO voltallig	2 keer per jaar: begroting en beleidsplan (november), jaarverslag en evaluatie (april)	Meerjarenplan, begroting, tarieven, voorrangsregeling
Voorzittersoverleg	Voorzitter bestuur, voorzitters BCO en TCO, ambtelijk secretaris	Maandelijks, kort	Agenda afstemmen, signalen vroeg oppakken, escalaties voorkomen
Rasgroep	Alle rasverenigingen van die rasgroep, BCO-leden, TCO-voorzitter, één bestuurslid	2 keer per jaar, plus digitaal bij urgentie	Achterban informeren en raadplegen, zetels invullen, standpunten ophalen
Keurmeestersdag	TCO en alle keurmeesters	Jaarlijks	Verantwoording TCO, bijscholing, reglementswijzigingen

Het belangrijkste punt hieruit is de aanwezigheid van de voorzitters van BCO en TCO bij de bestuursvergadering. Artikel 5.9 verbiedt dat zij bestuurder zijn, maar artikel 7.2 staat toe dat het bestuur genodigden toelaat. Een vaste uitnodiging met spreekrecht, vastgelegd in het reglement, geeft de commissies zicht op de besluitvorming zonder dat daar een statutenwijziging voor nodig is.

Communicatie naar de achterban

Elke commissie krijgt in haar reglement dezelfde communicatieplicht.

1. Binnen twee weken na elke vergadering staat een besluitenlijst op orweja.nl en gaat die per e-mail naar de rasverenigingen en de organiserende verenigingen.
2. Conceptreglementen en beleidsvoornemens liggen minimaal vier weken ter commentaar voordat ze worden vastgesteld.
3. Elk lid van BCO en TCO heeft een benoemde achterban rasgroep, RJC, keurmeesters) en koppelt daar aantoonbaar mee terug. De rasgroepen toetsen dat elk jaar bij de herbenoeming.
4. Begroting, jaarrekening, reserves en tarieven staan openbaar op orweja.nl. De statuten (art. 9.6) verplichten nu alleen tot toezending aan JV en RvB, maar openbaarheid kan het bestuur zelf besluiten. Morgen al, als het wil.
5. Eén woordvoerderslijn. Bestuur en commissies voeren lopende geschillen niet uit via open brieven of sociale media; daar is de escalatieroute voor.

Escalatie

Komen bestuur en een commissie er niet uit, dan is de route als volgt. Eerst het voorzittersoverleg. Dan een gezamenlijke zitting van het bestuur met beide commissies. Levert ook dat niets op, dan wijzen JV en RvB samen een bemiddelaar aan. Gaat het om een instemmingsonderwerp waar de BCO niet mee instemt, dan wordt er geen besluit genomen voordat de bemiddelaar heeft gerapporteerd. Dat is zwaar, en zo is het ook bedoeld. Het dwingt beide kanten om aan tafel te blijven in plaats van het vertrouwen op te zeggen.

Wat moet gebeuren
We werken langs drie sporen tegelijk: de rasverenigingen organiseren zich via de rasgroepen (spoor A), het bestuur stelt de reglementen vast (spoor B) en JV en RvB wijzigen de statuten (spoor C). Spoor A en B kunnen dit jaar nog, spoor C is een traject voor 2027. Die volgorde is bewust. Reglementen gaan voor, omdat we daar geen notaris en geen founders voor nodig hebben en omdat ze direct in werking kunnen treden.
Rasgroep 7/8 erkent dat ook andere organisaties evenementen organiseren onder de vlag van ORWEJA en wellicht zich (nog) moeten/gaan organiseren

Spoor A: rasverenigingen organiseren zich (oktober–november 2026)

- De initiatiefgroep van rasgroep 7/8 nodigt alle rasverenigingen met een Orweja-discipline uit om het aangenomen plan van rasgroep 7/8 te bespreken, met als doel het dit plan als gezamenlijk standpunt vast te stellen.
- Vóór 25 september 2026 reageren op Orweja Vooruit. We steunen de transparantie en het pas-toe-of-leg-uit-principe, maar eisen eigen zetels voor de betrokken rasgroepen in plaats van één geleding in een participatiecommissie.
- Positie bepalen ten opzichte van de conceptbrief van de tien rasverenigingen. Dit plan sturen we mee als concrete invulling van 'naar tevredenheid van de rasverenigingen', zodat de RvB weet wat er vóór 1 januari 2027 moet liggen.
- Een eerste zetelverdeling en een kiesreglement vaststellen, en kandidaten voor BCO, TCO en bestuur inventariseren.
- Eén delegatie van drie mensen benoemen die namens de rasgroep 7/8 het gesprek voert met bestuur, JV en RvB.
- Reageren op de opengestelde vacatures in BCO en TCO. Het bestuur laat voordracht door verenigingen (lees: rasgroepen) uitdrukkelijk toe. Elke (ras)groep draagt dus kandidaten voor met het functieprofiel in de hand. Zo zitten hier straks mensen met een achterban, ook als het bestuur die achterban formeel niet erkent.
- Een zienswijze indienen op het beleidsplan zodra het bestuur dat ter inzage legt, en dit plan daarbij als bijlage meesturen.

Spoor B: reglementen BCO en TCO (oktober 2026–januari 2027)

Dit is de kortste weg naar mandaat en zetels. De artikelen 10.3 en 10.6 verplichten het bestuur tot een reglement per commissie waarin benoeming, taken en bevoegdheden zijn geregeld. Wat daarin kan zonder de statuten aan te raken, staat hieronder.

Onderwerp	Kan in reglement	Toelichting
Wie de leden benoemt en op wiens voordracht	Ja	Art. 10.3 en 10.6 laten de benoemingswijze volledig aan het reglement
Zetelverdeling per (ras)groep, RJC, RvB	Ja	Aantal moet oneven blijven; totaal wordt door JV en RvB vastgesteld (art. 10.1, alleen voor BCO)
Adviesrecht, initiatiefrecht, pas toe of leg uit	Ja	Bestuur bindt zichzelf; mag, zolang het bestuur de eindbeslissing houdt
Instemmingsrecht BCO	Ja, met kanttekening	Een reglement mag niet in strijd zijn met de statuten (art. 12.2). Een instemmingsrecht dat het bestuur feitelijk buitenspel zet, kan als strijdig met art. 6.2 worden gezien. Vorm het daarom als 'geen besluit zonder instemming of bemiddeling', niet als veto
Vaststellingsrecht TCO op reglementen	Nee, alleen als voorbereidingsrecht	Art. 10.4 zegt uitdrukkelijk dat het bestuur vaststelt. In het reglement: bestuur toetst marginaal en stuurt alleen gemotiveerd terug
Voorzitters BCO en TCO in de bestuursvergadering	Ja, als genodigde met spreekrecht	Art. 7.2; geen stemrecht
Openbaarheid financiën	Ja	Bestuursbesluit, geen statutaire belemmering
Voorzitter commissie door de commissie zelf gekozen	Nee	Art. 10.2 en 10.5: benoeming door bestuur. Wel: bindende voordracht door de commissie in het reglement

De stappen:

- De betrokken rasgroepen vragen het bestuur eerst de vastgestelde reglementen BCO en TCO op, met de datum van vaststelling en de notulen van dat besluit. Daarna leveren de rasverenigingen (lees: rasgroepen) een compleet wijzigingsvoorstel aan voor BCO, TCO, inclusief de zetelverdeling.
- Bij dezelfde vraag ook het volledige SIRA-rapport en de 'aandachtspunten' opvragen die SIRA volgens de samenvatting van juni 2022 aan de nieuwe organisatie heeft meegegeven. De founders hebben hun besluit daarop gebaseerd; de rasverenigingen hebben recht te weten wat in het volledige rapport staat.
- Het bestuur vraagt JV en RvB om het aantal BCO-leden op 9 vast te stellen (art. 10.1).
- Het bestuur stelt de gewijzigde reglementen vast, unaniem en voltallig, zonder vacature. Sinds september is het bestuur voltallig, dus die voorwaarde is nu haalbaar.
- Overgang: de zittende BCO- en TCO-leden blijven aan tot de eerste verkiezing door de rasverenigingen (lees rasgroepen), uiterlijk 1 april 2027.
- Reglementen, samenstelling en de achterban per lid worden op orweja.nl gepubliceerd.

Spoor C: statutenwijziging (januari–juni 2027)

Wat alleen via de statuten kan, en dus alleen door JV en RvB samen (art. 13.1):

Artikel	Nu	Wijziging
5.1	Bestuur van 5	Bestuur van 7
5.2	JV en RvB benoemen elk 2; voorzitter gezamenlijk op voordracht van de 4	JV 2, RvB 2, Rasgroepen 2 (bindende voordracht, benoeming door JV en RvB); voorzitter gezamenlijk op voordracht van de 6, met onafhankelijkheidsprofiel
5.5	Ontslag door benoemende rechtspersoon	Ontslag van een rasgroepzetel alleen op voorstel van de rasgroep
5.9	Bestuurder niet in BCO/TCO	Handhaven; toevoegen dat voorzitters BCO en TCO de bestuursvergadering bijwonen met adviserende stem
9.6	Jaarstukken ter kennisneming aan JV en RvB	Ook aan de rasgroepen en openbaar op de website
10.1	BCO-omvang door JV en RvB	Vast op 9, verdeling in reglement;

Artikel	Nu	Wijziging
		Rasroepen erkennen en rasgroepen als statutair orgaan benoemen
10.3, 10.6	Reglement alleen unaniem en voltallig te wijzigen	Handhaven, plus: wijziging alleen na advies van de betrokken commissie en de betrokken rasgroepen
13.1	Statutenwijziging door JV en RvB	Toevoegen: na advies van de rasgroepen; op termijn medebeslissing
3.4	Diensten alleen aan leden JV en/of RvB	Bespreekpunt: dit is de juridische basis onder de verplichte JV-contributie van voorjagers. Openbreken raakt de financiën van JV en hoort in het financiële gesprek, niet in dit plan

De stappen:

- De delegatie van de rasverenigingen bespreekt de wijzigingstabel met de besturen van JV en RvB. De RvB heeft daarbij ook de brief van de tien rasverenigingen op tafel liggen.
- Het bestuur van Orweja doet een formeel voorstel tot statutenwijziging (art. 13.2: unaniem en voltallig), of JV en RvB besluiten zelf; artikel 13.1 laat beide routes toe.
- Notariële akte (art. 13.4) en deponering bij het handelsregister (art. 13.5).
- Benoeming van de twee bestuurders namens de rasverenigingen en van een onafhankelijke voorzitter.

Tijdlijn

Wanneer	Mijlpaal	Spoor
25 sep 2026	Reactie rasverenigingen op Orweja Vooruit	A
Okt 2026	Bijeenkomst rasgroep 7/8 om plan van de aanpak vast te stellen; delegatie benoemen	A
Nov 2026	Conceptreglementen BCO, TCO, RvR bij het bestuur; gesprek bestuur–delegatie	B
Dec 2026	Bestuur stelt reglementen vast; JV en RvB stellen BCO-omvang vast	B

Wanneer	Mijlpaal	Spoor
1 jan 2027	Deadline uit de brief van de tien rasverenigingen aan de RvB	—
Jan–feb 2027	Gesprekken delegatie met JV en RvB over statutenwijziging	C
1 apr 2027	Eerste verkiezing BCO- en TCO-zetels door de rasgroepen De samenstellers erkennen dat ook andere organisaties evenementen organiseren onder de vlag van ORWEJA en wellicht een zetel (moeten) krijgen.	B
Q2 2027	Besluit JV en RvB; notariële akte; benoeming rasverenigingsbestuurders	C
Nov 2027	Eerste beleidsoverleg nieuwe stijl: begroting 2028 met instemming BCO	B

Uitdagingen en hoe ermee om te gaan

De grootste hindernis is niet juridisch maar politiek. JV en RvB moeten benoemingsmacht afstaan die ze in 2024 heel bewust voor zichzelf hebben vastgelegd. Alles wat hieronder staat, volgt daaruit.

Uitdaging	Waarom het knelt	Aanpak
JV en RvB moeten instemmen met alles wat statutair is	Art. 13.1: alleen zij kunnen de statuten wijzigen. Zij hebben in 2024 de Adviesraad en de RvT uit het werkgroepadvies geschrapt	Reglementen eerst, zodat het model al draait voordat het statutair wordt. Statutenwijziging presenteren als het alternatief voor een 'Vereniging Orweja' en voor rasverenigingen die eruit stappen

Uitdaging	Waarom het knelt	Aanpak
Het instemmingsrecht van de BCO gaat verder dan SIRA adviseerde	SIRA: besluitvoorbereiding door specialisten, besluitvorming door het bestuur. JV, RvB en bestuur zullen daarnaar verwijzen zodra 'instemming' op tafel komt	Houd de lijst kort en beleidsmatig (meerjarenplan, tarieven, voorrang, erkenning, eigen reglement) en presenteer het als uitwerking van SIRA's 'toetsen aan het doel': het bestuur beslist, maar niet tegen de dragers van dat doel in. Val terug op pas-toe-of-leg-uit als de instemming niet haalbaar blijkt
Het bestuur zegt: commissieleden hebben geen bindend mandaat van hun achterban	Dit staat haaks op de kern van dit plan. Leden worden door het bestuur benoemd na open sollicitatie en vertegenwoordigen formeel niemand. De rasverenigingen krijgen een werkgroep die geraadpleegd kan worden	Dit gaan we omdraaien: voordracht door de rasverenigingen is door het bestuur zelf toegestaan. Vul de vacatures met voorgedragen kandidaten en regel het mandaat daarna in het reglement. Het verschil tussen 'raadplegen' en 'instemmen' is het gesprek dat we met JV en RvB moeten voeren
Reglementen zijn er wel, maar niemand heeft ze gezien	Het argument dat het bestuur in strijd met de statuten handelt, vervalt. Wat erin staat, bepaalt hoeveel ruimte er is	Opvragen, inclusief het vaststellingsbesluit. Pas daarna het wijzigingsvoorstel schrijven, zodat het aansluit op de bestaande tekst en het bestuur er niet omheen kan
Unanimiteit en voltalligheid voor reglementen	Art. 10.3/10.6 en 13.2. Eén tegenstem of één vacature blokkeert alles	Het bestuur is sinds september voltallig, dus dat kan nu. Schrijf het wijzigingsvoorstel zo dat het bestuur er zelf mee kan leven
Instemmingsrecht versus art. 6.2	Beleid en financiën liggen statutair bij het bestuur; het bestuur heeft dat deze zomer als argument gebruikt	Geen veto, maar 'geen besluit zonder instemming of bemiddeling'. Laat een jurist (verenigingsrecht) het conceptreglement toetsen vóór indiening

Uitdaging	Waarom het knelt	Aanpak
Art. 5.9: geen bestuurder in een commissie	Commissievoorzitters kunnen niet in het bestuur zoals het werkgroepadvies wilde	Rasverenigingszetels in het bestuur zijn andere personen dan de BCO/TCO-leden; commissievoorzitters als vaste genodigde
Legitimiteit van de rasverenigingszetels (lees: rasgroepen)	Wie telt mee, hoe zwaar weegt een grote vereniging, en wat met rasverenigingen die niet meedoen?	Kiesreglement met één stem per erkende vereniging en een vaste verdeling per rasgroep; erkenning op objectieve criteria (lid RvB, actief in een Orweja-discipline)
Legitimiteit van andere organisaties die evenementen organiseren onder de vlag van ORWEJA en wellicht een zetel (moeten) krijgen.	Zijn niet centraal georganiseerd en geen centraal aanspreekpunt	Valt buiten de scope van de opdracht en dit voorstel van rasgroep
Twee concurrerende agenda's	Orweja Vooruit (commissies, onafhankelijk bestuur) en de brief van tien (vereniging) trekken in andere richtingen dan dit plan	Helder en scherp benoemen. Dit plan neemt van Orweja Vooruit de transparantie en pas-toe-of-leg-uit over, en van de brief de eis van

Uitdaging	Waarom het knelt	Aanpak
		zeggenschap. Wat het niet doet: de founders eruit zetten of de rechtsvorm veranderen
Belangenverstrengeling in het bestuur	De directeur van de JV is nu vicevoorzitter van Orweja, met de portefeuille beleid en organiserende instanties; de commissies noemen dat een probleem	Onafhankelijkheidsprofiel voor de voorzitter; tegenstrijdig-belangregeling van art. 7.12 actief toepassen en in het bestuursreglement uitwerken
Geld	Structureel tekort, verplichte JV-contributie van circa C200.000 per jaar, afgewezen donateurschap; art. 3.4 koppelt dienstverlening aan JV/RvB-lidmaatschap	Buiten dit plan houden, maar wel agenderen: eerst governance, dan financiën. Openbaarheid van de cijfers (kan per direct) maakt dat gesprek pas mogelijk
Draagvlak binnen de rasverenigingen zelf	Een aantal verenigingen overweegt eruit te stappen (landelijk zelfstandig organiseren; CAC/CACIT via de RvB)	Bespreken en standpuntbepaling in Rasgroep 7/8
Tijd en vrijwilligers	Drie sporen, een notaris, een jurist en tientallen verenigingen op één lijn	Kleine delegatie met mandaat; één penvoerder; budget voor juridische toets (te vragen aan de rasverenigingen samen, niet aan Orweja)

Geraadpleegde bronnen

Documenten:

- Akte van oprichting Stichting Orweja, AKD Notarissen, 3 oktober 2024 (ook op orweja.nl/statuten)
- Sira Consulting, Samenvatting advies organisatiestructuur ORWEJA, versie 1.0, juni 2022
- Advies 2e werkgroep reorganisatie Orweja, versie 24 juli 2020, met aanbiedingsbrief aan de besturen van KNJV en RvB, Diessen, 17 augustus 2020
- Bestuur Stichting ORWEJA, Doorontwikkeling Stichting ORWEJA, brief aan voorjagers, organiserende instanties, besturen, keurmeesters en vrijwilligers, 20 september 2026
- Conceptbrief van tien rasverenigingen aan het bestuur van de Raad van Beheer, Opzegging vertrouwen in de Stichting ORWEJA (ongedateerd, zomer 2026)
- Notitie John Hart over artikel 10 van de statuten van Orweja (september 2026)

Websites, geraadpleegd op 20 september 2026:

- orweja.nl: organisatie (orweja.nl/orweja), bestuur, Beleidscommissie, Technische Commissie, statuten, jaarverslagen 2022 t/m 2024
- orweja.nl: Communicatie vanuit het bestuur van Orweja, 31 juli 2026; ORWEJA-bestuur weer compleet – samen verder, 18 augustus 2026; ORWEJA 2.0 en de stappen die tot nu toe zijn gezet; Hervorming ORWEJA eindelijk een feit, 23 juni 2023
- Orweja Vooruit, orweja-vooruit.totalshipsup-3964.chatgpt.site
- jagersvereniging.nl: Wedstrijden met jachthonden; partnerpagina ORWEJA; nieuwsbericht Hervorming ORWEJA eindelijk een feit, 23 juni 2023
- houdenvanhonden.nl (Raad van Beheer): Over ons; Raadar, december 2022